

Jun 2021.

e-Turističke novine

turizamsrbije.info

- Kreirajte turističku vest
- Najavite događaj
- Promovišite svoju turističku destinaciju
- Predstavite svoju turističku ponudu
- Budite u toku sa dešavanjima u srpskom turizmu
- Oglasite se u e-Turističkim novinama
- Emitujte svoj promo spot na našem internet portalu
- Postavite svoj baner

Turističke organizacije: Srbije, Zlatibora, Kragujevca, Požarevca, Ivanjice, Pirot, Ljiga, Raške, Zlatara, Novog Bećaja, Gornjeg Milanovca

Preuzmite e-Turističke novine

Februar 2021.

e-Turističke novine

TOS: Zima u Srbiji

TO Zlatibor: Zlatibor je lep do neba i nazad

ZLATIBOR VODI RAČUNA O SVIM TURISTIMA

Da opština Čajetina stalno podiže standarde turizma i brine o potrebljima svih turista govor članicama da je počela realizacija projekta "Pristupačan Zlatibor za sve"

Udruženje "Inkluzija osoba sa invaliditetom Čajetina" u partnerstvu sa lokalnom samoupravom i Turističkom organizacijom Zlatibor realizuju projekt čija je centralna aktivnost ocena pristupačnosti smeštajnih i ugostiteljskih objekata za osobe sa invaliditetom. Projekat je deo velikog projekta "...

Ceo tekst

DRASTIČNO BOLJE NEGO U APRILU PROŠLE GODINE

Premda podacima Republičkog zavoda za statistiku u aprilu 2021. godine u Republici Srbiji boravilo je ukupno 137.073 turista, koji su ostvarili 398.628 noćenja

U odnosu na april 2020. godine broj dolazaka turista je veći za 2.178,2%, dok je broj ostvarenih noćenja veći za 957%. Ako se uporede prva četiri meseca ove godine sa prva četiri meseca prošle godine ukupan broj dolazaka turista bio je manji za 3,7%, dok je ukupan broj noćenja manji za 3 ...

Ceo tekst

Primajte Newsletter!

E-mail adresa

Prijavite se

Registrirajte vaš smeštaj - Besplatno!

Imate nalog?
Logujte se!

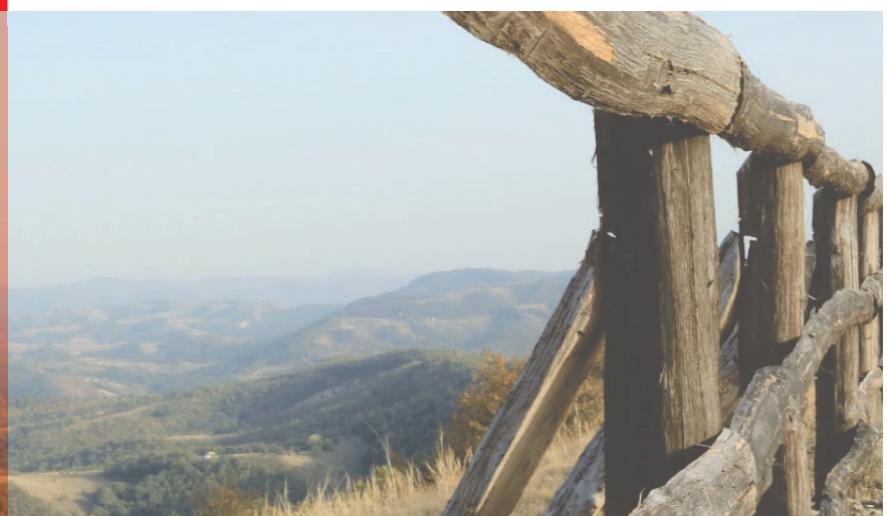

Република Србија

Министарство
трговине,
туризма
и телекомуникација

TURISTIČKA SARADNJA SRBIJE I CRNE

SADRŽAJ:

4. Na vidiku

5. Očekujemo bolje turističke rezultate

7. „Biram Srbiju“

8. Radimo na rebrendiraju Srbije

10. Nada je probuđena

11. „Čisto i sigurno“ za uspešan oporavak turizma

12. Prvi efekti e-Turiste

14. „Zlatibor te čeka rezerviši svoj smeštaj“

15. Kopaonik leti

16. Aktivan odmor na Staroj planini

17. Arsenal Fest otvara festivalsku sezonu

20. Šta posetiti u opštini Novi Bečeј

23. Tri pitanja za...

26. Spomen soba Milunke Savić

27. Prvi Srbin koji je proputovao svet

29. Vredi znati

31. Srbija – pravo mesto za tvoj odmor

IZMEĐU REDOVA

Željko Milinković*

NA VIDIKU...

„Crna“ 2020. godina dugo će se pamtiti. Sputala nas je, promenila nam životne navike. Iako smo već duboko zagazili u ovu 2021. godinu njeni repovi se i dalje vuku. Posledice koje ostavila na naš turizam (i ne samo naš) i prateće delatnosti, tu pre svega mislim na event industriju, su i dalje tu. Gradski hoteli su u ogromnim problemima i njihova jedina nada je, bar za sada, pomoći države.

Njegovo „veličanstvo“ domaći turista koji je bio slamka spasa za prošlu turističku godinu i dalje je tu. Da se na njega uvek može računati dokazali su nam završena zimska sezona kao i uskrsnji i prvomajski praznici. Njegova želja za putovanjima, odmorom, rekreacijom, uživanjem u „iċu i piċu“ je nepresušna. Da je to tako dokazuje i to što je podeljeno svih 120.000 vaučera za subvecionisani odmor u Srbiji. Poslednji kontingent od 20.000 vaučera planuo je za dva i po sata, pa mnogi uglas viču „hoćemo još“.

Naši turistički poslenici su, kao što je to i red, otvorili sezonus „lova na domaćeg gosta“. Polako se zahuktavaju promotivne kampanje koje su počele sredinom maja. Kao i uvek, prednjači Turistička organizacija Srbije a stopu je prate lokalne turističke organizacije. Doduše, kako to uvek kod nas biva, neke više, a neke manje. Njihove napore da privuku što veći broj turista na naše planine i jezera, u naše banje i gradove podržala je i Evropska unija sa projektom #EU za tebe – za kulturno nasleđe i turizam i to konkretno, što parama, što velikom količinom dezinfekcione sredstava. Lepo je to kad u nevolji niste sami!

Za svaku pohvalu je i akcija (projekat) HORES-a „Čisto i sigurno“ koja se sprovodi sa ciljem da se gosti hotela i restorana osećaju zdravstveno bezbednim, a planu je da se ovom procesu priključe i kompletne turističke desti-

nacije, muzeji, galerije i druge ustanove. Što ih je više to je bolje!

U svakom slučaju svima je u interesu da što se više poslovnih subjekata pridržava zdravstveno-bezbednosnih protokola. A tu su i vakcine! Sve to budi nadu i organizatorima manifestacija da će sa on-line režima vratiti u redovno stanje. Neke manifestacije su već i najavljenе. A kad smo već kod vakcina, upravo one su razlog što će neki od nas ovog leta videti more. Srpski turista će putovati u i inostranstvo (kako to samo lepo zvuči) i to je melem za ranu našim turističkim agencijama, barem onima koje su prezivele. Samim tim će i naše turističke destinacije imati konkurenčiju, za razliku od prošle godine. Razlog više da se dobro potrude da obogate svoju ponudu po prihvatljivim cenama.

Da bi srpski turizam prodisoao punim plućima ipak je neophodan strani turista. Ohrabruje jedno istraživanje koje pokazuje da je 56% Evropljana planiralo da putuje do kraja avgusta. Valjda će neki od anketiranih svrhati malo i do nas!

A kada ih bude više, i to ne samo Evropljana već i Kinez, Rusa... i u prvome redu komšija (bez njih se takođe ne može) i oporavak srpskog turizma biće na vidiku. Za sada je on tako blizu a tako daleko!

*Glavni i odgovorni urednik e-Turističkih novina

IZDAVAC: TURIZAM SRBIJE - BEOGRAD; E-MAIL: TURIZAMSRBIJE.INFO@GMAIL.COM ● REDAKCIJA: GLAVNI I ODGOVORNI UREĐNIK: ŽELJKO MILINKOVIĆ; TEL. 063/10 69 440; E-MAIL: turistickenvine@gmail.com ● GRAFIČKI UREĐNIK: RADOJICA ĐURIĆ ● SARADNICI U BROJU: PROF. DR. RENATA PINDŽO, ALEKSANDRA ILIĆ, ALEKSANDAR SENIĆIĆ, MARKO JELIĆ, ANDĚLA PETKOVIĆ, JELENA URUKALO, NEVENA ČUPIĆ, ANA KOTURANOVIĆ, BRATISLAV ZLATKOV, SNEŽANA MILOSAVLJEVIĆ, VLADIMIR IVANOVIĆ, VASILJE BALDIĆ, VERICA DROBAC, MILOJE OSTOJIĆ, ALEKSANDAR MILIĆ, VLADAN VEŠKOVIĆ, IVAN OTAŠEVIĆ, GORAN VILIĆ, DRAGAN BOSNIĆ

● FOTOGRAFIJE U BROJU: OKSANA SKENDŽIĆ; OLJA SIMONOVIĆ; ZORAN LAZAREVIĆ LAKI; MILOJE OSTOJIĆ; DRAGAN BOSNIĆ, TOS, TO ZLATIBOR, TO RAŠKA, TO PIROT, TO IVANJICA, TO Novi Bečeј, TO ZLATAR, TO GORNJI MILANOVAC, MUZEJ JADRA, UDRUŽENJE BANJA SRBIJE, HORES, YUTA, TURIZAM SRBIJE, ARHIVA e-TURISTIČKIH NOVINA ● NASLOVNA STRANA: UVAC, AUTOR FOTOGRAFIJE: ALEKSANDAR BUBANJA

Očekujemo bolje turističke rezultate

*Prof. dr Renata Pindžo

Prošla, 2020. godina od strane Svetske turističke organizacije Ujedinjenih nacija (UNWTO) proglašena je za najtežu godinu kada je reč o međunarodnom turizmu. Imajući u vidu epidemiološku situaciju u prvom kvartalu 2021. godine, kao i činjenicu da je 32% svetskih destinacija bilo potpuno „zatvoreno“ za putovanja, negativni trend se nastavio što je rezultiralo padom globalnih putovanja za 87%, u Evropi za 85%. U 2020. godini ukupan pad investicija u turizam iznosio je 40% na globalnom nivou, sa očekivanjem da tokom 2021. godine neće biti oporavka po tom pitanju. UNWTO predviđa u zavisnosti od: epidemiološke situacije, uspešnosti vakcinacije, restrikcija putovanja, ali i globalnog vraćanja poverenja turista u putovanja dva scenaria za 2021. godinu: oporavak u julu 2021. godine što bi rezultiralo porastom međunarodnih putovanja u visini od 66% u odnosu na 2020. godinu, ali što bi predstavljalo svega 55% međunarodnih putovanja zabeleženih rekordne 2019. godine, odnosno, oporavak tek u septembaru 2021. godine što bi nadalje rezultiralo porastom međunarodnih putovanja u visini od 22% u odnosu na 2020. godinu, odnosno što bi predstavljalo pad od 67% u odnosu na rekordnu 2019. godinu.

Ulažemo napore da amortizujemo gubitke

Kada je reč o Srbiji, iza nas je takođe jedna od najtežih turističkih godina. Imajući u vidu okolnosti pandemije COVID 19 koje su teško pogodile turizam i ugostiteljstvo, Vlada Republike Srbije ulaže izuzetne napore kako bi se amortizovali gubici turističko-ugostiteljske privrede i pre svega očuvala zaposlenost u ovim delatnostima. Pored opštih paketa mera pomoći namenjenih celokupnoj

privredi, Vlada je usvojila i zasebne sektorske mere: tokom 2020. godine mere su obuhvatale dodatnu isplatu 100% minimalne zarade za zaposlene u turizmu i ugostiteljstvu, subvencije za podršku radu hotelske industrije, subvencionisanje dela troškova pribavljanja garancije putovanja za turističke agencije organizatore putovanja. Takođe, ne treba zaboraviti i povoljne kredite za likvidnost Fonda za razvoj Republike Srbije posebno namenjene sektoru turizma, ugostiteljstva i saobraćaja, vaučere za odmor u Srbiji, ali i Uredbu o ponudi zamenskog putovanja koja je posebno u trenutku donošenja značila mogućnost opstanka mnogih turističkih agencija posebno organizatora putovanja.

Nadalje, u 2021. godini, Vlada Republike Srbije je pored pomoći svim sektorima, ponovo opredelila značajna sredstva u vidu dodatne minimalne zarade u visini od 100% za zaposlene u turizmu i ugostiteljstvu, kao i isplatu minimalne zarade za turističke vodiče i pratioce koji nisu obuhvaćeni prethodnim merama. Takođe, realizovan je drugi program podrške radu hotelske industrije. U pripremi je i program podsticaja za turističke agencije za realizovanje organizovanih putovanja stranih, ali i domaćih turista. Međutim, svesni ozbiljnosti situacije i problema sa kojima se suočava turističko-ugostiteljska privreda, resorno ministarstvo će i u narednom periodu nastojati da, u okvirima svoje nadležnosti i mogućnosti, a u saradnji sa drugim resorima, preduzima dodatne aktivnosti i mere u cilju radi prevazilaženja bez ikakve sumnje velike krize i gubitaka u sektoru turizma i ugostiteljstva.

Prošlu godinu su spasili domaći turisti

Turističku 2020. godinu „izneli“ su domaći turisti koji su u značajnoj meri amortizovali gubitke i izostanak stranih turista. Takav trend se nastavio i u prva 4 meseca 2021. godine. U prva tri meseca 2021. godine devizni priliv je bio u blagom porastu (+2.1%). Sa druge strane, u prva četiri meseca 2021. godine zabeležen je rast domaćeg turističkog prometa za 27% kada je reč o dolascima, odnosno 14.3% kada je reč o noćenjima.

Naši turistički i ugostiteljski radnici odavno su svesni toga da ne treba praviti razliku između domaćeg i stranog gosta, jer nema razvoja turističke destinacije bez razvoja domaćeg turizma. Ukoliko domaći turisti ne vide svoju zemlju kao turistički poželjnu i ne ukažu joj svoje poverenje, teško je za očekivati da to učine strani turisti. Upravo je situacija sa pandemijom pokazala da je Srbija destinacija gde turisti mogu da provedu ceo ili bar deo svog godišnjeg odmora. U međuvremenu, pored već dobro pozicioniranih destinacija, došlo do afirmacije, do sada, nedovoljno istraženih destinacija, od planina, etno sela, salaša, jezera naročito u Istočnoj Srbiji, Šumadiji i Vojvodini. Verujemo da su iskustva bila pozitivna, a svaka konstruktivna i dobromernna kritika će biti korisna za svakog pružaoca turističkih i ugostiteljskih usluga, jer nam je svima zajedno cilj da permanentno radimo na unapređenju kvaliteta i atraktivnosti naše turističke ponude.

Uspešan proces imunizacije daje nam za pravo da razmišljamo i očekujemo ukupno bolje turističke rezultate u 2021. godini. Naravno, važna je uspešnost sprovođenja imunizacije i na našim najvažnijim emitivnim tržištima, a ove godine to su pre svega zemlje regiona, jer u međunarodnim turističkim kretanjima imperativ ostaje sigurna i laka dostupnost, ali pre svega auto-dostupnost turističkih destinacija. Od izuzetne važnosti je i uspostavljanje protokola za bržu prohodnost prelazaka granica. U tom smislu Srbija je takođe učinila značajne napore i nalazi se među zemljama koje su prve uspostavile tzv. digitalne zelene sertifikate koji će omogućiti lakšu mobilnost pre svega našim građanima ne samo za turističke već i za poslovne i druge svrhe.

Iskoristimo vreme pred nama

Pored očuvanja zaposlenosti potrebno je vreme pred nama iskoristiti da u saradnji sa privatnim sektorom i akademskim krugovima, analiziramo potrebe, kao i potrebna ulaganja u kadrove kako bi spremno dočekali očekivane promene trendova na međunarodnom turističkom tržištu u post-COVID periodu. Takođe, Srbija mora da napravi značajan iskorak u upravljanju destinacijom, kako na nacionalnom, tako i na regionalnom i lokalnom nivou, ali i da osveži i unapredi svoje predstavljanje, svoju promociju u skladu sa najnovim trendovima. Očekuje nas i rebrendiranje Srbije kao turističke destinacije koja, upravo poučeni iskustvom ove epidemije, ima mnogo toga atraktivnog i autentičnog da ponudi pre svega našim građanima, ali i međunarodnim turistima. Srbija može i mora biti globalno prepoznatljiva turistička destinacija. Podsećam, da je Vlada Republike Srbije februara 2021. godine usvojila Strategijski marketing plan turizma Republike Srbije do 2025. godine koji, uvažavajući novu realnost, daje osnovne smernice za pozicioniranje Srbije kao turističke destinacije na međunarodnom tržištu u narednom periodu.

Uz to, u saradnji sa privatnim sektorom, i HORES-om nastavićemo da promovišemo oznaku „Clean & Safe“ u skladu sa preporukama Svetskog saveta za turizam i putovanja (WTTC) kako bi poslali jasan signal međunarodnom tržištu da je Srbija sigurna i bezbedna destinacija.

I na kraju, iako svesni da su građani, nakon svega, željni putovanja, posebno međunarodnih, i da veoma često je more prva asocijacija kada govorimo o letnjem godišnjem odmoru, želimo da naglasimo koliko je važno da bar deo svog godišnjeg odmora naši građani provedu putujući po svojoj zemlji jer Srbija zaista ima šta da ponudi. To će biti prilika da turističko-ugostiteljski sektor na najbolji mogući način pokaže kako, uprkos teškoj situaciji u kojoj se našao, spremno dočekuje sve svoje goste.

Najbolja poruka je i upravo ovogodišnji slogan Turističke organizacije Srbije: Biram Srbiju!!!

*Pomoćnik ministra trgovine, turizma i telekomunikacija

“Biram Srbiju”

Pološinom maja meseca Turistička organizacija Srbije pokrenula je letnju promotivnu kampanju. Ova promotivna kampanja je već zastupljena kroz sve vidove komunikacija: televizijske spotove, radijske poruke, štampane medije i internet portale. Na taj način svi mogu od TOS-a da dobiju sugestiju i sve potrebne informacije gde to u Srbiji mogu da provedu kvalitetan odmor.

“U fokusu naše promotivne kampanje na prvom mestu će biti promocija aktivnog odmora i odmor u prirodi, upoznavanje sa našim kulturno-istorijskim znamenitostima, predstavljanje naše fantastične gastronomске ponude i generalno želimo da predstavimo sve one dodatne sadržaje i doživljaje koje Srbija ima da ponudi. Pozivam sve građane da putuju po Srbiji, da odaberu Srbiju kao svoju omiljenu turističku destinaciju i da svoj odmor ili bar deo svog odmora provedu u njoj i da uživaju u svemu onome što Srbija ima da ponudi” - izjavila je Marija Labović, direktorka Turističke organizacije Srbije prilikom početka kampanje “Biram Srbiju”.

A kampanja je krenula ispred Avalskog tornja i do sada je stigla u Sokobanju, Čačak i Užice. Obilasci

SRBIJA, OTVORENA KANCELARIJA

Turistička organizacija Srbije predstavila je novi turistički proizvod “Srbija, otvorena kancelarija” (Serbia open office)

Ovaj proizvod namenjen je putnicima koji žele da posao obavljaju van mesta stalnog boravka, odnosno na destinaciji u dužem vremenskom roku, a da slobodno vreme koriste za turističke posete.

Digitalni nomadi, naime, poznaju Srbiju i njene potencijale od ranije. Oni vole da putuju i menjaju destinacije. Na jednoj se zadržavaju u proseku mesec dana.

To vreme, pružaoci turističkih usluga u Srbiji treba da iskoriste da gostima ponude najkvalitetniju uslugu, uz maksimalnu garanciju zaštite od kovida. Uz to, da bi bili

destinacija koje Turistička organizacija Srbije preporučuje ovog leta nastaviće se i narednih meseci.

Kampanja je pre svega namenjena domaćim turistima i turistima iz Regionala, mada nisu zaboravljena ni ostala, pre svega evropska tržišta. Tako je TOS do sada sproveo kampanju na Euronews-u i BBC Travel-u i pozvao putnike širom Evrope da ovog leta odmaraju i uživaju u Srbiji.

euronews.travel NEWS DESTINATIONS EXPERIENCES STAYS PEOPLE SERIES

DESTINATIONS

5 things to do during a weekend in Novi Sad, a European Capital of Culture in 2022

in partnership with SERBIA

Deo promotivnih aktivnosti u okviru ove promotivne kampanje TOS-a finansiran je iz projekta #EUzaTebe – za kulturno nasleđe i turizam kojim Evropska unija pomaže razvoj turizma u Srbiji.

Fotografije: Oksana Skendžić i arhiva TOS-a

konkurentni kolegama iz mnogih evropskih zemalja koji pružaju sličnu uslugu, treba da gostima pomognu da što bolje upoznaju Srbiju i dožive najbolju avanturu.

Budući da se u vreme pandemije broj onih koji mogu da rade od kuće znatno uvećao, porasla je i tražnja za destinacijama i objektima iz kojih se, uz pomoć brzog interneta, mogu obavljati redovne radne aktivnosti, a odmah posle tih obaveza uživati u lepotama prirode, aktivnom odmoru, gastronomiji, ili obilasku gradova, muzeja, galerija...

Intervju sa Marijom Labović,
direktorom Turističke organizacije
Srbije povodom novog Strategijskog
marketing plana Republike Srbije

Radimo na rebrendiranju Srbije

e-TN: Vlada Republike Srbije je nedavno usvojila Strategijski marketing plan turizma Republike Srbije do 2025. godine koji je sastavila Turistička organizacija Srbije. On je usaglašen sa Zakonom o turizmu i Strategijom razvoja turizma Republike Srbije 2016-2025. Kada se pažljivo pročita ovaj nesumljivo veoma značajan dokument kada je u pitanju dalji razvoj našeg turizma prvo što upada u oči je odlična analiza stanja u kome se nalazio srpski turizam pre pandemije. Glavni pokazatelji kojima se meri uspešnost turizma neke zemlje: broj dolazaka turista, kao i broj ostvarenih noćenja i njihova struktura (domaći i strani), devizni priliv, učešće koje ostvaruje turizam u BDP-u, broj zaposlenih u turizmu Uglavnom su dobro poznati, lako su dostupni i oni pokazuju da je 2019. bila rekordna godina. Međutim, ova analiza je otkrila i neke ozbiljne slabosti marketing sistema Srbije kao turističke destinacije, pa bih Vas zamolio prvo da komentarišete pozicioniranje Srbije kao turističke destinacije tu pre svega mislim na konkurentnost na svetskom tržištu i na dva pokazatela, a to su Indeks konkurentnosti putovanja i turizma (TTCI) po kome smo na 83. mestu u svetu i na Indeks prioritizacije i putovanja koji ukazuje na to u kojoj meri vlada Republike Srbije daje prednost sektoru turizma i putovanja uključujući mere vladine potrošnje, efikasnost marketiških kampanja i brendiranja zemlje po kome smo na 109. mestu od 140 rangiranih zemalja u svetu. Šta nam to govori?

Svrha izrade Plana je određivanje strateških pravaca unapređenja marketing sistema turizma Republike Srbije, kao i realizacija strateških ciljeva marketing sistema usvojenih Strategijom, kroz set aktivnosti za period do 2025. godine. Zadatak Plana je da definiše resurse i atrakcije zemlje (komparativne prednosti) i da ih postavi u zaokruženi, funkcionalni i održiv sistem (prioritetnih proizvoda, tržišnih segmenata, inostranih tržišta, promocije i distribucije, odnosa s javnošću, brendiranja i marketinga), te da dovede do daljeg održivog rasta ekonomije turizma Republike Srbije. Plan postavlja operativni sistem postojećih i novih marketinških aktivnosti - unapređenje, razvoj i prioritetizaciju proizvoda, komunikaciju prema ciljnim tržištima i segmentima, unapređenje distribucije i prodaje, unapređenje marketinške infrastrukture kao platforme saradnje s turističkom privredom Republike Srbije. Ovo praktično znači da je cilj da se Srbija diferencira, kako bi nas po konkretnim odlikama prepoznivali, a voleli iz više razloga, kao i da se diferencira u svesti stranih turista u odnosu na države koje imaju sličan naziv.

e-TN: Na to se nadovezuje i godišnji budžet TOS-a kao glavnog učesnika u marketing sistemu Republike Srbije koji je 2019. godine bio oko 4,4 miliona evra. Ako želimo bolju poziciju na međunarodnom turističkom tržištu da li bi on trebalo biti veći?

Prema istraživanju koje je sprovedla Evropska turistička komisija NTO Srbije ima treći najniži budžet u odnosu na ostale nacionalne turističke organizacije širom Evrope, u kontekstu konkurentnosti sa ostalim destinacijama svakako bi veći budžet bio dobrodošao, ali se i sa postojećim budžetima trudimo da izvučemo maksimum, kako bismo Srbiju što bolje prezentovali što domaćim, što stranim turistima.

e-TN: Kakva je trenutno struktura budžeta TOS-a? Koliko se iz njega izdvaja za marketing, što za tradicionalni (sajmovi, TV, radio, štampani materijali...) što za digitalni marketing (ulaganje za web sajt, promociju na društvenim mrežama i internet portalima...) a koliko za administrativne troškove i za plate zaposlenih?

Procenat sredstava koji izdvajamo za marketing je 69,80%, ostatak podпадa pod administrativne troškove i plate zaposlenih. Od budžeta izdvojenog za marketing 26,69% predviđeno je za oglašavanje u inostranstvu, 23,86% potpada pod digitalno oglašavanje, a oko 20% na oglašavanje u zemlji. U eri smo digitalizacije tako da je deo budžeta predviđen za promo materijal 0,83%, dok na sajmove u ovoj godini odlazi 4,17% .

e-TN: Lokalne turističke organizacije su takođe važan činilac u marketing sistemu Srbije. Poređenja radi, kakvi su njihovi budžeti i koliko one iz svog budžeta izdvajaju za marketing, kako tradicionalni tako i digitalni?

Lokalnim turističkim organizacijama su osnivači njihove lokalne samouprave, tako da ih oni i finansiraju. Mi, kao Turistička organizacija Srbije nemamo uvid u njihove budžete. Sarađujemo kada su u pitanju promocija turističke destinacije.

e-TN: Kao jedna od ogromnih slabosti Srbije kao turističke destinacije spominje se i neizgrađeni nacionalni turistički brand Republike Srbije. Kada ćemo ga izgraditi i šta on u sebi treba da sadrži, odnosno kakvu će poruku slati potencijalnim turistima?

Okosnica rada Turističke organizacije Srbije u toku 2021. godine je i sprovođenje projekta rebrendiranje Srbije, kako turističke destinacije i na ovom projektu se već uveliko radi. Očekujemo da ćemo već u narednoj godini imati jasno definisan pravac brendiranja destinacije.

e-TN: Strategijom turizma Srbije definisano je 11 turističkih proizvoda i 18 naših prioritetnih destinacija. Ovim Strategijskim marketing planom određuje se i okvir marketinga proizvoda i to: Dunav po tvojoj meri (engl. Tailor made Danube), Gradovi pune energije (Vibrant Cities), Bogata iskustva prirodnog okruženja (Enriching Natural Experiences), Kulturni mozaik (Cultural mosaic) i Mesto sastanka i iskustava (Experiential Meeting Hub). Šta to konkretno znači?

Novim Strategijskim marketing planom definisani su segmenti turističke ponude Srbije, kroz ove podsegmente. Imaju za cilj da uokvire ove turističke proizvode i da daju smernicu za njihovo predstavljanje kroz različite kanale komunikacije koje Turistička organizacija Srbije koristi kroz svoje kampanje na domaćem i stranim tržištima.

e-TN: Marketing plan definiše i naša ciljna tržišta. Koja su to tržišta i da li se pri njihovom izboru vodilo računa o post-pandemijskim efektima krize?

Ciljna tržišta u periodu post pandemije su zemlje regionala, pre svega države bivše SFRJ, zbog lakših i relaksiranje ulaska u zemlju. Kampanja „Biram Srbiju“ ove sezone promoviše se i u Mađarsko, Bugarskoj, Rumuniji, Grčkoj, Turskoj i sudeći prema podacima koje dobijamo postoji interesovanje turista iz tih zemalja za naše destinacije. I ove sezone, bez obzira na epidemijsku situaciju, aktivni smo i na tržištima Zapadne Evrope, ali i dalekim tržištima Kine, SAD-a, Kanade i UAE. Važno je da čim okolnosti sa koronom to dozvole, Srbija bude među prvim destinacijama, o kojima će turisti širom sveta razmišljati. Ohrabruje činjenica da je u poslednje vreme obnovljen ali i pokrenut veliki broj letova, ka nama interesantnim emitivnim tržištima. Već prvim letom SkyUp Airlines-a iz Ukrajine, Srbiju su posetili predstavnici medija i turoperatora sa ovog tržišta.

Željko Milinković

Nada je probudjena

Aleksanar Seničić*

Nakon skoro godinu i po dana turističke agencije ponovo počinju sa radom u onom kapacitetu koji je bio uobičajen i pre pandemije. Naime i pored svih problema sa kojima je bila suočena turistička privreda, a pre svega turističke agencije i vodiči, veliki broj zaposlenih je usled prestanka rada i nemogućnosti organizovanja putovanja, napustio poslove u turističkim agencijama. Čak negde oko 70% zaposlenih je izgubilo posao usled krize izazvane Korona virusom.

I pored činjenice da je promet u turističkim agencijama opao za oko 90% u odnosu na 2019 god. turističke agencije su krenule tokom maja meseca sa pripremama za organizaciju putovanja tokom predstojeće turističke sezone. Doduše, sa veoma smanjenim brojem zaposlenih što je izazvalo povremene gužve u turističkim agencijama. Sama činjenica da su se granice među državama otvorile uz posebne uslove probudilo je nadu da će moguć opstanak turističkih agencija.

Posle više mesečnog perioda veoma restriktivnih mera povodom širenja virusa i perspektive da će ipak leto koje će biti otvorenije nego prošle godine, veliko je interesovanje za putovanja, pre svega za letnje aranžmane. Za sada se najveće interesovanje odnosi na zamenska putovanja putnika. U pitanju su praktično već prodati turistički aranžmani koji su putnici uplatili delimčno ili u celosti za 2020. godinu a nisu mogli da ih realizuju usled pandemije Korona virusa. Naime, prema Uredbi Vlade Republike Srbije ta zamenska putovanja se mogu realizovati do kraja ove godine, a ukoliko putnici iz bilo kog razloga ne budu mogli da ih iskoriste, novac mogu potraživati od turističkih agencija u januaru 2022. Nadam se da će najveći broj ovih putovanja biti realizovan tokom predstojeće letnje sezone. Izuzetno je važno da turističke agencije koje su izdale zamenska putovanja obezbede realizaciju tokom sezone, ali isto tako i putnici treba da znaju da je prioritet za realizaciju svakako, ista

destinacija, isti objekat i isti termin putovanja kao kod prvobitno ugovorenog putovanja. Kod većih turoperatera povremeno je, shodno njihovim mogućnostima, moguće da se promeni destinacija, ali svaka izmena mora biti u saglasnosti obe strane. Jako je važno da svi u ovom lancu budemo poslovno profesionalni i ne dozvolimo da se uruši poverenje putnika, već naprotiv, moramo se potruditi da na najbolji način uzvratimo poverenje putnika.

Očekujemo da se tokom ove turističke sezone realizuje oko 50% putovanja u odnosu na 2019 god, što bi trebalo da bude dovoljno za opstanak i početak oporavka tržišta turističkih agencija. Da bi predstojeća sezona bila uspešna, značajna pomoć bi bila i smanjenje cena PCR testa, posebno za decu do 16 godina s obzirom da ona ne mogu da se vakcinišu. Takođe je jako važno da su predlozi za promenu Pravilnika o garancijama putovanja i licenciranju turističkih agencija (kao predlog našeg udruženja) usaglašeni sa ostalim strukovnim udruženjima i prihvaćeni od strane resornog Ministarstva i njegovo objavljivanje i stupanje na snagu očekujemo do polovine juna meseca. To će omogućiti da se velika većina agencija ponovo licencira i bez većih problema realizuju unapred ugovarena putovanja.

Veliki problem je i realizacija ranije ugovorenih đačkih putovanja u zemlji (o inostranstvu za sada se i ne razmišlja). Veliki broj agencija se specijalizovao za ovaj vid turizma, a ima i dosta objekta za smeštaj koji pretežno rade ovaj program. Naime, đačka putovanja su suspendovana sve vreme od početka vanrednog stanja, izuzev početkom prošlog leta, ali vrlo brzo su usled porasta epidemije ponovo suspendovana. Još u februaru mesecu ove godine smo se prvi put obratili Kriznom štabu, na koji nas je uputilo Ministarstvo prosvete, pa nakon ohrabrujućih rezultata smanjenja broja obolelih, ponovo smo uputili molbu da se dozvoli realizacija ovog programa. Jer ukoliko se to ne učini u najskorije vreme, a letnji meseci će biti realno nemogući za realizaciju, ostaće samo mogućnost za realizaciju ovih programa tokom jeseni. Ukoliko se ne realizuju ova putovanja biće jako teško izvršiti povraćaj novca na početku sledeće godine, jer su agencije već ranije prebacile novčana sredstva hotelima koji takođe nisu radili sve vreme i nemaju mogućnost za povraćaj uplaćenih sredstava.

*direktor YUTA

„Čisto i sigurno“ za uspešan oporavak turizma

Poslovno udruženje hotelsko-ugostiteljske privrede Srbije HORES već godinu dana uspešno sprovodi projekat „Čisto i sigurno“

Uvođenjem jedinstvenog prepoznatljivog sertifikata (pečata) građani sada sa poverenjem mogu da rezervišu putovanja za sebe i porodice, jer mogu da budu sigurni da su željeni hotel ili restoran sigurna zona i da je objekat ili sadržaj obeležen ovim pečatom adekvatno pripremljen za suzbijane virusa.

HORES nastavlja da sertifikuje ne samo hotele i restorane, već i ostale smeštajne objekte, kao i turističke destinacije, koje ispunjavaju propisane uslove i protokole. Do sada je sertifikovano 204 hotela i 280 restorana. Prva turistička destinacija koja je sertifikovana je Vrnjačka Banja. Očekuje se da će uskoro još dve naše turističke destinacije dobiti sertifikat „Čisto i sigurno“.

Ovaj projekat institucionalno je podržalo Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija. Partneri projekta „Čisto i sigurno“ su Evropska Unija i Nemačka organizacija za međunarodnu saradnju koje sa svojim projektom „EU za kulturno nasleđe i turizam“ pružaju doprinos unapređenju kvaliteta usluga u sektoru ugostiteljstva. Donacija EU i GIZ-a u iznosu od oko milion evra, predstavlja veliki podsticaj za unapređenje kvaliteta usluga u sektoru ugostiteljstva, naročito u izazovnom vremenu, smanjenog priliva turista i smanjenih prihoda. Donacija u vidu podele higijenskih sredstava je, za sada, isporučena u više od 300 hotela i više od 200 restorana i kafića u Srbiji. Time je i omogućeno da se higijena podgine na najviši nivo.

Turistička organizacija Srbije je takođe partner u ovom projektu. Promoviše ga u zemlji i svetu u želji da se potencijalnim turistima, kako domaćim tako i stranim, pokaže da je Srbija destinacija u kojoj će se osećati sigurno i bezbedno.

Prvi efekti e-Turiste

Centralni informacioni sistem e-Turista je uspešno počeo sa radom 01.10.2020. i od velikog je značaja za tehnološki razvoj turizma u Srbiji

Sistem e-Turista u oblasti ugostiteljstva i turizma je jedinstven i centralizovan elektronski informacioni sistem, koji sadrži sve relevantne podatke o pružaocima usluge smeštaja i objektima za smeštaj, preko koga se vrši

telekomunikacija ima uvid i dopunjuje bazu podataka o pružaocima usluga smeštaja i smeštajnim objektima, koji su u nadležnosti ministarstva, ali i prati i analizira sve podatke unete u sistem (npr. turistički promet, naplatu boravišne takse, poreza i dr.) u cilju unapređenja regulatornog okvira i uslova posovanja privatnog sektora. Ovaj sistem će u značajnoj meri unaprediti rad turističke inspekcije i lokalnih turističkih inspektora. Jedinice lokalnih samouprava takođe, koordiniraju ovim sistemom, unosom svojih podataka koje su u njihovoj nadležnosti. Uz pomoć sistema e-Turista vrši se registracija pružaoca usluga smeštaja i vođenje evidencije kategorisanih i nekategorisanih objekata. Nakon osam meseci pune primene Centralnog informacionog sistema u bazi podataka e-Turiste je na dan 01.06.2021. godine: **17.576** ugostiteljskih objekata sa kapacitetom od **136.972** individualna ležaja. U sistemu je evidentirano

njihova evidencija i unose drugi podaci proistekli iz obavljanja ugostiteljske, nautičke i lovno-turističke, odnosno turističke delatnosti ili usluga u turizmu.

e-Turista predstavlja poslovno inteligentni sistem koji izvršava poslovne radnje koje obrađuju podatke i pružaju prave informacije raznim državnim institucijama. Ministarstvo trgovine, turizma i

10.189 ugostitelja, od koji je **8.182** ugostitelja fizičkih lica. Prvi put su postali evidentirani i nekategorisani objekti kojih trenutno ima u sistemu **1.214**.

Ministarstvo unutrašnjih poslova odnosno, Uprava za strance lako pristupa i prati evidenciju prijavljenih stranih turista (države iz kojih dolaze, dužinu boravka, destinacija na kojoj su odseli dr.).

Ministarstvo finansija odnosno, Poreska Uprava u svakom momentu ima uvid o izmirenju obaveza boravišnih taksa. Republički zavod za statistiku takođe ima benefite od sistema e-Turista, jer u svakom momentu ima realne statističke podatke uz pomoć kojih prati odnos domaćih i stranih turista.

Pokretanje e-Turiste je u mnogome pojednostavilo i olakšalo poslovanje ugostiteljima. Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija apeluje na sve ugostitelje, ukoliko to do sada nisu uradili, da svoju registraciju obave u najbližoj Jedinici lokalne samouprave. Evidentiranje i preuzimanje korisničkog naloga traje svega nekoliko minuta. Takođe,

Portal eTurista, u realnom vremenu, pruža mogućnost generisanja relevantnih podataka, prema različitim zadatim kriterijumima: o ugostiteljima, smeštajnim kapacitetima, ugostiteljskim objektima, turističkom prometu, korisnicima ugostiteljskim uslugama i boravišnoj taksi. Portal takođe, daje mogućnost uvida u tačne podatke o boravku, korisnika koji usluge smeštaja plaćaju Vaučerom za subencionisani odmor, na osnovu kojih Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija refundira sredstva ugostiteljima. U nekom narednom periodu u planu je unapređenje sistema u vidu novih modula koji će doprineti povezanost i ostalih

poziva sve Jedinice lokalnih samouprava da svoje obaveze uspostavljanja tačnih evidencija objekata sa svoje teritorije sprovode ažurno, kako bi što pre omogućili svim ugostiteljima pristup portalu.

Sistem se pokazao kao vrlo jednostavan, iz dosadašnje komunikacije sa ugostiteljima može se zaključiti da većina ugostitelja uspešno posluje preko sistema e-Turista. Na sajtu <https://eturista.gov.rs/> je dostupna kontakt forma preko koje korisnici mogu dobiti odgovore na sva pitanja u vezi sa funkcionisanjem portala, kao i video uputstva na temu svake od akcija koje je potrebno sprovoditi.

segmenata u oblasti ugostiteljstva i turizma.

Uskoro će ovom sistemu u cilju daljeg razvoja našeg turizma pristupiti i Turistička organizacija Srbije i lokalne turističke organizacije koje će moći da u svakom momentu imaju realne statističke podatke i da na osnovu konkretnih analiza i podataka unaprede promociju svoje turističke destinacije.

Dakle, centralni informacioni sistem e-Turista ide u korak sa vremenom i Srbija spremno dočekuje moderne turiste koji zahtevaju digitalizovanu turističku destinaciju.

Anđela Petković i Jelena Urukalo

Prvi Destinacijski rezervacioni sistem u Srbiji

"Zlatibor te čeka, rezerviši svoj smeštaj"

Nije bezbedno | zlatibor.org.rs/sr/

Zlatibor turistička organizacija

BLOG ZLATIBOR O ZLATIBORU ŠTA VIDETI ŠTA RADITI GDE ODSESTI GDE JESTI KORISNE INFORMACIJE

Datum dolaska: 24 Apr 2021 Broj noćenja: 3 Proveri

Turistička organizacija Zlatibor je pod sloganom "Zlatibor te čeka, rezerviši svoj smeštaj" na svom sajtu formirala jedinstvenu bazu smeštajnih kapaciteta koja prvenstveno pomaže manjim izdavaocima smeštaja da budu vidljiviji na turističkom tržištu i na taj način da lakše dođu do gosta. U realnom vremenu gostima je postao dostupan digitalni katalog smeštaja, što znači da brzo i lako sistem izabacuje spisak raspoloživih objekata, sa detaljnim opisima, fotografijama, cenama i mogućnošću direktnе rezervacije.

Puštanje u rad sistema za rezervacije olakšalo je u velikoj meri posao brojnim izdavaocima smeštaja na Zlatiboru. Hoteli, kao jake kompanije sa velikim brojem zaposlenih, već su na svojim sajtovima uveli slične rezervacione forme, ali je Zlatibor prva destinacija u Srbiji koja je ovaj savremenih sistem učinila dostupnim svim izdavaocima smeštaja. Sada priliku da digitalizuju svoju ponudu i podjednake šanse da dođu do većeg broja gostiju imaju kako veći tako i manji hoteli, kako konačišta tako i pansioni, kako vlasnici vila i apartmana tako i seoska turistička domaćinstva.

Pored želje da se zlatiborskim izdavaocima olakša poslovanje i dolazak do gostiju, važan segment uvođenja virtuelnog kataloga smeštaja jeste i smanjenje troškova. U ovo vreme troškovi promocija su veliki, a visoke provizije svetskih rezervacionih sistema

"pojedu" dobar deo zarade od izdavanja smeštaja. Stoga je stvaranje jedinstvenog prodajno-promocijnog sajta i zajedničko nastupanje na tržištu prava pomoći da lokalni izdavaoci lakše i uspešnije posluju.

Dobro optimizovan i sadržajan sajt TO Zlatibor, uz realno stanje raspoloživih smeštajnih objekata sa cenama, omogućava potencijalnom gostu da na jednom mestu zaokruži celokupan proces informisanja, pretrage i rezervacije svih turističkih sadržaja na destinaciji.

Turistička organizacija Zlatibor u uvođenje rezervacionog sistema uložila oko milion dinara i trenutno je oko 80 objekata vidljivo na njenom sajtu.

Filtrirajte dobivenе rezultate:	Materijal po:	Naziv	Detaljnije	Cena
☐ DESTINACIJA ☐ Zlatibor ☐ Zlatibor Borova glava ☐ Zlatibor Ljubiš	☐ Vila	Vila Pina	Vila informacije... Prikazi mapu	Cena već od: 36,00 EUR Po smještaju
	☐ VRTA ☐ Hotel ☐ Apartman ☐ Turističko naselje ☐ Villa	Apartmani Oko	Vila informacije... Prikazi mapu	Cena već od: 25,51 EUR Po smještaju
	☐ BROJ ZVEZDICA ☐ 5 zvezdice ☐ 4 zvezdice ☐ 3 zvezdice ☐ 2 zvezdice	Konačište Kulturni centar Zlatibor	Vila informacije... Prikazi mapu	Cena već od: 42 EUR Po smještaju
	☐ SADRŽAJ ☐ Lift	Apartmani Srpska kuća	Vila informacije... Prikazi mapu	Cena već od: 17,01 EUR Po smještaju

Kopaonik leti

Turistički centar Kopaonik tokom letnje sezone pruža idealne uslove za aktivan i pasivan odmor. Veliki broj letnjih sadržaja koje nudi JP Skijališta Srbije predstavljaju pravo uživanje za decu i odrasle: adrenalinski sadržaji - bob na šinama, tјubing i zip line, mountain cart, avantura park koji se sastoji od brojnih elemenata i raznovrsnih prepreka, trim staza. Ljubitelji skijanja mogu uživati u svom omiljenom sportu na letnjoj ski stazi. Najmlađe posetioce očekuje zabava na dečijem igralištu sa brojnim sadržajima.

Pored raznih vrsta rekreacije i fizičke aktivnosti na Kopaoniku (šetnje pešačkim stazama, panoramska vožnja žičarom do Pančićevog vrha), turisti mogu uživati u prirodnim lepotama ove planine. Posetioci kojima su avantura, sport i rekreacija neizostavni deo odmora, zabavu i adrenalin mogu da pronađu u vožnji kvadova, alpinizmu u prirodnom rezervatu „Orlove stene“, paraglajdingu, biciklističkim turama, streličarstvu. Kopaonik možete upoznati kroz različite avanturističke ture. Predlažemo Safari turu - obilazak i razgledanje turističkih atrakcija Kopaonika kao i flore i faune Nacionalnog parka Kopaonik kroz vožnju

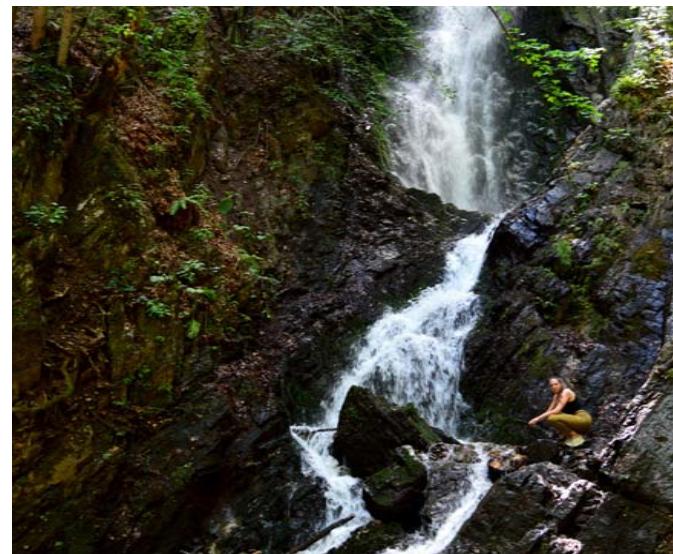
u posebno prilagođenim offroad vozilima. Lokalitet koji treba posetiti je Nebeske stolice koji se nalazi na nadmorskoj visini od 1.800 m, u neposrednoj blizini Pančićevog vrha, na kome se nalaze ostaci crkve sv. Prokopija. Poseban doživljaj predstavlja safari tura zalazak sunca sa Pančićevog vrha.

Odličan način da upoznate i doživite Kopaonik u letnjem periodu jesu pešačke ture kroz

najatraktivnije predele Kopaonika uz pratnju vodiča. Posetite crkvište Metođe, vodopad Jelovarnik, Markov kamen, Nebeske stolice, Barsku reku.

Kopaonik raspolaže velikim brojem objekata za smeštaj, od apartmana i kuća za odmor, odmarališta do najluksuznijih hotela u samom centru i vikend

naselju koje je udaljeno od centra 5 km. Dane odmora možete ispuniti pohađajući neki od edukativnih programa i treninga poput škole jahanja za početnike i terensko jahanje u prirodi za iskusne jahače. Nakon brojnih aktivnosti predlažemo odmor i opuštanje u Wellness & Spa centru u nekom od hotela.

Aktivan odmor na Staroj Planini

Stara planina pruža najbolje mogućnosti za planinski biciklizam, rafting, kajaking, paraglajding, dok ostali zaljubljenici u prirodu imaju prilike da uživaju u planinarenju i pešačenju, obilasku brojnih prirodnih vrednosti poput planinski vrhova, vidikovaca, izvora, vrela, kanjona i klisura, pećina brojnih vodopada... duž uređenih i obeleženih pešačkih staza

Park prirode Stara planina, samo na teritoriji grada Pirotu u svom sistemu ima preko 300 km obeleženih staza za pešake, planinare i avanturiste. Pešačke staze na Staroj planini prolaze i kroz najlepše predele parka prirode Stara planina i stroge rezervate prirode kao što su Arbinje, Kopren, Tri kladenca, Tri čuke i mnogi drugi.

Posebno interesovanje turista i posetioca kada dolaze na Staru planinu jeste svakako **obilazak staroplaninskih vodopada**. Gotovo polovina svih vodopada Srbije nalazi se na Staroj planini, kao i najveći među njima, Kaluđerski i Koprenski vodopad, vodopad Čungulj i vodopad Pilj. Do najudaljenijih vodopada na Staroj planini obavezno je angažovanje planinskog vodiča.

Lov i ribolov

Na području Parka prirode Stara planina nalaze se lovišta: "Stara planina I" (2790 ha), „Suvodol“ (2488 ha) i „Stara planina II“ (28.504 ha), korisnika JP „Srbijašume“ koji vrši usluge organizovanog lova kako za pojedince sa visoko otvorenih i zatvorenih čeka, tako i za grupni organizovani lov.

Po zastupljenosti autohtonih vrsta riba i atraktivnosti prirodnih sливова planinskih reka izdvajaju se ribolovni reviri „Bobovište“ i revir „Temštica“ u uklještenim

meandrima reke Temštice. Za rekreativni ribolov je od ogromnog značaja i Zavojsko jezero, reka Nišava, Visočica i Jerma. Sve reke i jezera u okolini Pirotu bogata su raznim vrstama ribe i pravi su raj za ribolovce. Posebno interesovanje je za ribolovom na planinskim rekama, tehnikom mušičarenja.

Za ljubitelje avanture

Stara planina i rezervat prirode Jerma domaćin su mnogim sportsko turističkim avanturama, posebno popularnih kod stranaca. Od ovih manifestacija na kojima možete i učestvovati kao profesionalac ili amater izdvajaju se:

Highlander Stara planina – sportsko turistička avantura u parku prirode Stara planina, sa stazama od 55 i 100km, održće se prvi put u Srbiji, na Staroj planini od 12-16. Jun 2021.

Ultratrail Stara planina - sportska avantura (jun 2021.)
Jerma golden trail – 02. Oktobar 2021. godine,
Trke u planinskom biciklizmu na jednoj od najboljih staza u okolini Pirotu (Trka u planinskom biciklizmu „Pirotski čilim“, septembar 2021.)

Arsenal Fest otvara festivalsku sezonu

Arsenal je prvi veliki domaći festival ovog leta koji će biti održan pred publikom, uz poštovanje svih neophodnih preventivnih mera

Pod sloganom "Snažno uz muziku" 11. po redu Arsenal Fest u Kragujevcu biće održan 24, 25. i 26. juna uz učešće eminentnih muzičara. Nastupiće Yngwie Malmsteen, Dub FX, Dubioza kolektiv, Riblja čorba, Bajaga i Instruktori, Partibrejkers, Hladno pivo i brojnih drugi izvođači.

Na „Main Stage“-u Arsenala prve večeri sviraće legendarni Partibrejkers, institucija domaće muzike Bajaga i Instruktori i folk pankeri Brkovi, 25. jun pripada zagrebačkim pank rokerima Hladnom pivu, internacionalnoj Balkanskoj atrakciji Dubioza kolektivu i australijskom muzičaru Dub FX-u. Vlasnik hitova "Flow", "Love Someone" i "So Are You", koji je već bio oduševio publiku Arsenala 2017. godine, sada se nakon pauze upravo u Kragujevcu vraća živim nastupima uz poruku: "Ne mogu dočekati otvaranje (koncertnih) prostora!"

Završne večeri u jedinstveni prostor "Kneževog arsenala", nekadašnje fabrike municije iz 19. veka, dolaze Osvajači (koji slave 30 godina od prvog

aluma "Krvi i led"), srpski Irci Orthodox Celts i premijerno pred našu publiku svetski gitarski heroj Yngwie Malmsteen, koji poručuje: "Jedva čekam da vas sve vidim tamo!". Posebno treba istaći da se velika grupa domaće rok muzike Riblja čorba 26. juna u Kragujevcu vraća nastupima nakon izuzetno teške godine tokom koje su zbog Kovid-19 izgubili Mišu Aleksića (1953-2020).

Na „Garden Stage“-u prve večeri sviraju kultni bendovi Bjesovi, KBO!, Obojeni program i Repetitor, a uz njih Darkshines, Keni nije mrtav, Kruševac geto

i Funk Shui, zatim 25. juna u živopisnu, drvećem natkrivenu "Zastavinu baštu" dolaze Nikola Pejaković Kolja, Nikola Vranjković, kao i Svermirko, Nikom ništa, Kika, Dram, Klinac i Kendi, a završe večeri Arsenala 11 nastupaju Kanda Kodža i Nebojša, Pero Deformer, Texas Flood, Peter Vein, Dead Joker, Gazorpazorp, Ivan Jegdić, Voyage i Sajsi MC.

Na Explosive DJ Stage 24. juna dolaze Goranche b2b Shoomadisco, Battic & Mivu, Runy i Vladimir Aćić, druge večeri Hunckie b2b Petrovitz YU, Kristijan Molnar, Andrew Meller i Lea Dobričić, dok su 26. jun u rustičnom zdanju "Čaurnice" Sale Jovanović & Markwood (LIVE), Bokee, Wise D & Kobe i Dejan Milošević.

Komplet ulaznica za sve tri večeri Arsenala košta 3.000 dinara, dok je za jedno veče 1.500 dinara preko mreže i prodajnih mesta www.tickets.rs.

Foto: Zoran Lazarević Laki

A painting of a person from behind, wearing a tall black top hat with a feather and a dark vest over a white shirt. They are holding a large scythe. The background is a vast, golden field under a clear sky.

RAJAC Scythe Festival

Nedelja 18. jul 2021.

Kocuška
na Rajcu

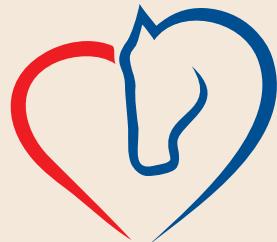
58. ЉУБИЧЕВСКЕ КОЊИЧКЕ ИГРЕ

Град Пожаревац

Туристичка организација
Града Пожаревца

Љубичевске коњичке игре

LJUBICEVO EQUESTRIAN EVENTS

Пожаревац 2021.
3-5. септембар

Šta posetiti u opštini Novi Bečeј

Glavaševa kuća – Novi Bečeј

U ulici Josif Marinković broj 69 u Vranjevu rodio se dr Vladimir Glavaš, veliki narodni dobrotvor (1834-1909.), koji je kuću zaveštao crkvi, a kuća je danas poznata kao "Glavaševa kuća" i primer je bogatije građanske kuće iz polovine devetnaestog veka.

U kući se nalaze ostaci stilskog nameštaja (dve stolice, dva stara kanabea, jedan zidni plakar) i nekoliko portreta (4 komada) članova bivše porodice Glavaških, koje je radio slikar Nikola Aleksić.

Industrijsko tehnički muzej Žeravica – Novo Miloševo

Sve je počelo krajem sedamdesetih godine prošlog veka, kada je Milivoj Žeravica rešio da nabavi traktor fordson 10-20 HP iz 1924. godine, kakvog je imao njegov otac Milorad među prvima u selu i uz koji je on odrastao.

U početku je to bila mala zbirka od svega nekoliko traktora, privremeno smeštenih u jednoj staroj šupi. Do nivoa ugledne zbirke, jedinstvene u našoj zemlji, doveo ju je njegov sin Čedomir. U celosti je prikupljena na domaćem tlu, u čemu je još jedna njena vrednost.

Centralno mesto u kolekciji zauzima najstariji sačuvani traktor u Srbiji i široj regiji „Hart-Parr 30“ iz 1920. godine.

Slede brojni primerci iz međuratnog i posleratnog perioda, proizvedeni u evropskim i američkim

fabrikama. Pored toga muzej sadrži deo etno postavke sa starim zanatima, veću kolekciju starih radio aparata i mnoge druge eksponate.

Slano Kopovo – Novi Bečeј

Slano Kopovo je prirodno zaštićeno područje u Vojvodini. To je jedna od poslednjih očuvanih slanih močvara u Srbiji. Nalazi se na listi Ramsar područja za očuvanje i održivo korišćenje tressišta nalazi od 2000. godine.

Muzej Kotarka – Novo Miloševo

Muzej "Kotarka", zavičajni muzej Novog Miloševa, a može se slobodno reći i čitavog Banata. Iza 14 dorskih kapitela, leži nekadašnji žitni magacin porodice Karačonji, čiji se velelepni dvorac nalazi tačno preko puta sadašnjeg muzeja, a sam žitni magacin danas sija posebnim sjajem, jer se u njemu nalazi ogromna zbirka eksponata, starog nameštaja, posuđa, alata i drugih zanimljivih predmeta, koji otkrivaju istoriju ovog Banatskog sela.

U prvoj sali predstavljen je istorijat urbanističkog i graditeljskog razvoja Novog Miloševa,

druga prostorija posvećena je prezentaciji tekstilnih rukotvorina i pokućstva.

Treća prostorija prikazuje gostinsku – prednju sobu sa krevetom, klupom, stolom i stolicama, ormanom i dolovom, krparama i čilimima kao i drugim zanimljivim detaljima koje upotpunjavaju i dočaravaju život „gazdačke“ porodice s kraja XIX veka.

Drugi deo „Kotake“ sa autentičnom drvenom konstrukcijom rekonstruisan je 2011. godine i u celini je posvećen poljoprivredi.

Srednjovekovna crkva – Arača

Ruševine benediktinske opatije na Tisi, predstavljaju kulturno istorijski spomenik prvog reda - jedini te važnosti iz srednjeg veka sa ovog područja. Romanička bazilika podignuta je oko 1230. godine, a nakon stradanja obnovljena je zalaganjem kraljice Jelisavete

Anžujske 1370. kada je uz apsidu dozidan gotički toranj.

Dok je trajala kao crkva, oko nje je, kroz ceo srednji vek bilo naselje, čije je kuće od naboja i busenja, međutim,

vreme sravnilo s zemljom. Ostala je samo crkva, romaničkog stila, čija je istorija bila burna i dramatična. Prvi pisani trag o njoj imamo iz XIII veka, kada je Arača bila benediktinski manastir. Manastirske temelje arheolozi su pronašli sa severne strane crkve.

Uoči turskih osvajanja, Arača je naseljena srpskim življem: 1551. godine prepravljena je u tvrđavu, ali je iste godine, za vreme opsade Bečeja, bez borbe predata Turcima. Oni su je svejedno spalili i od te 1551. velelepno zdanje više nije obnavljano.

Marina Gradište

Turistička organizacija opštine Novi Bečeј, je ove 2021. godine dobila na upravljanje marinu i auto kamp „Gradište“, i samim tim omogućila bolju, kvalitetniju u sadržajniju turističku ponudu. U narednom periodu turistička organizacija će realizovati planove o razvijanju potencijala leve obale Tise, kao realizaciju razvoja ponude auto kampa i marine, a koja bi trebala da pruži kompletну uslugu onima koji prolaze kroz Novi Bečeј, kao i onima koji planiraju da privežu svoja plovila, a da prespavaju u šatoru ili auto prikolici.

Turistička organizacija opštine Novi Bečeј akcenat stavlja na razvoj nautičkog turizma,

koji pored vode, iziskuje i plovilo. To plovilo je zapravo ključan momenat turističkih kretanja nautičara i brojnih aktivnosti koje se odvijaju uz vodu, i na površini vode. Marina Gradište raspolaže sa 172 priveza za plovila, toaletima, tuševima, čajnom kuhinjom, dečijim igralištem, ležaljkama, mestima za roštilj i bezbedno spremanje hrane u prirodi, kao i dodatne sadržaje za odmor i rekreaciju koji pružaju neophodne uslove posetiocima za boravak na obali.

ИВАЊИЦА ВАША СЛЕДЕЋА ДЕСТИНАЦИЈА

@toivanjica

@ivatourism

www.ivatourism.org

Sedamdesetih godina prošlog veka u selima ivanjičkog kraja začet je seoski turizam, koji je u poslednjih nekoliko godina jedan od najzastupljenijih vidova turizma u ivanjičkoj opštini i generator razvoja i opstanka ivanjičkih sela. Gost koji jednom dođe u Kušiće, Katiće, Dajiće, Odvraćenicu, Kumanicu, Komadine, Lisu...opčinjen lepotom, uslugom, gastro ponudom, sigurno se rado vraća u ove krajeve. Ivanjički kraj je u poslednjih nekoliko godina doživeo ekspanziju ovog vida turizma, a u protekloj godini zabeležio četiri puta veći promet nego prethodne godine. Pored smeštaja u ovim selima domaćinstva organizuju brojne izlete na razne atraktivne turističke lokalitete. Tri planine, tri prirodna goljska jezera i bogato kulturno-istorijsko nasleđe su izazov za svakoga ko poseti ivanjički kraj, a vaš boravak u ovim krajevima će biti drugačiji i nezaboravan.

3 pitanja za...

Branko Pucarević - direktor Turističke organizacije Zlatar

• Predstavite ukratko Novu Varoš i Zlatar?

Nastanak Nove Varoši se vezuje za sredinu XVI veka i Skender-pašu Djenovljanina, koji je putujući iz Bosne za Carigrad, u podnožju Zlatara zastao sa pratnjom da se odmori i okrepi. Oduševljen lepotom predela, naredio je da se na tom mestu podigne kasaba, od koje je nastala današnja Nova Varoš. Ovaj gradić u podnožju Zlatara nosi itekako zanimljivu prošlost, raznolikost kultura i etnografske baštine.

Zlatar je jedna od najlepših planina Srbije, koja se "ušuškala" između četiri reke: Lima, Uvca, Mileševke i Bistrice. Isprepletan je čitavom mrežom dolina koje se po lepoti izdvajaju od ostalih naših planina. Uredbom Vlade Republike Srbije, Zlatar je proglašen vazdušnom banjom na površini od 3700ha. Klimatska obeležja ovog kraja, kao i sama hidrografska i geomorfološka turistička vrednost, zajedno sa florom i faunom, predstavljaju pravi biser očuvane prirode i kompletног turističkog proizvoda.

Zašto turisti da posete vaš kraj?

Ovaj deo zapadne Srbije, planina Zlatar i njena okolina na području cele opštine Nova Varoš, može se pohvaliti izuzetno atraktivnim turističkim lokalitetima. Pomenuju samo neke. Kanjon reke Uvac sa svojim živopisnim meandrima, staništem retke vrste lešinara, Beloglavog supa. Tri veštačka jezera na ovoj izrazito planinskoj reci (Uvačko, Zlatarsko i Radoinjsko), predstavlja izuzetnu turističku celinu i proglašen je Rezervatom prirode I kategorije. Pećine, kao što su Ledena, Ušačka i Tubića pećina. Sve te pećine sa svojim ukrasima, dvoranama i jezerima su izuzetno atraktivne za posetioce.

Zlatar, sa svojim biljnim pokrivačem, kao i životinjskim svetom na njemu, predstavlja glavni izvor kiseonika, proizvodjača zdrave hrane i omogućuje

kvalitetan odmor u prirodi tokom cele godine, a ne samo zimi za vreme skijališne sezone.

Od antropogenih faktora treba izdvojiti vredno kulturno-istorijsko nasledje, od kojih neka utvrđenja datiraju iz doba Nemanjića: Sokolac u Akmačićima, Štitkovo, Klak u Rutošima. Jedan od značajnijih kulturno-istorijskih spomenika iz ovog perioda je crkva u selu Bistrici, koja je podignuta u vreme kralja Dragutina, a obnovljena 1833. godine.

Moram da se osvrnem i na gastronomiju i da pomenem vrhunski Zlatarski punomasni sir, koji se još uvek priprema na tradicionalan način u selima Zlatara, kao i pitu od heljde, jako zdrave žitarice, koja raste na višim nadmorskim visinama i u nezagadjenoj prirodi kao što je ova planina.

• Koji su dalji pravci razvoja Zlatara kao turističke destinacije?

Zlatar, kao svaka destinacija koja napreduje i razvija se, teži da dobije što bolje mesto na turističkom tržištu. To svakako podrazumeva održavanje postojeće turističke infrastrukture kao i izgradnja novih pešačkih staza, mobilijara, vidikovaca... I dalje ćemo raditi na uređenju turističke zone Zlatara sa šetalištem i uređenju turističke zone Rastoke – Uvac. Posebnu pažnju ćemo posvetiti manifestacionom turizmu. A naš kontinuirani posao i budućnosti biće promocija turističkih vrednosti Nove Varoši i Zlatara preko svih dostupnih načina reklamiranja i propagande: štampanih i elektronskih medija, nastupa na sajmovima, prezentacija...

Udruženje banja Srbije i Srbija detoks tim uspešno završili Merkur detoks program

Novi projekat Udruženja banja Srbije – *Upoznaj sebe putujući Srbijom* – je svoj život započeo u Vrnjačkoj Banji, u RH centru MERKUR.

U tri dana (14 – 16.05.) ovog događaja učesnici su se upoznali sa načinima kako da hranu pretvore u lek, koliko je pokret važan u procesu detoksa i naučili osnove šumske terapije.

Budući da je detoksikacija organizma duži postupak, događaj koji nazivamo detoks ima edukativnu crtu – da učesnike nauči kako da sami

sprovode uspešan detoks. O tome smo vodili računa u procesu kreiranja pojedinačnih programa.

Svi obroci u Merkuru su pripremani u skladu sa strogim kriterijumima pravilne ishrane, a da svojim izgledom izmame osmehe učesnika. U tome nam je pomogla Prim dr Danijela Karamarković. Na sledećim događajima planiramo praktične vežbe u pripremi zdrave hrane, pri tome vodeći računa o međusobnom odnosu namirnica.

Šumska terapija je sprovedena na obližnjem Goču, po mišljenju stručnjaka najšumovitijoj planini Srbije. Ovaj vid terapije je sertifikovan u Zdravstvenom savetu Srbije i podrazumeva niz jedinstvenih tehnika kretanja, disanja i vežbi, a pod budnim okom i uputstvima svetki priznatog stručnjaka, Prim dr Gorane Isailović.

Ovaj prvi događaj u nizu koji sledi bio je iskorишćen i za upoznavanje učesnika sa prirodnim bogatstvom Vrnjačke Banje – mineralnim i termalnim vodama. Sledeći prirodni lekoviti faktor koji ćemo koristiti jeste vazduh Zlatibora.

Od 25. do 27. juna eto nas u Muzeju na otvorenom u Sirogojnu. Tamo Vas očekuju tri dana potpune relaksacije, učenja o zdravim životnim navikama, zdravim proizvodima, šumski velnes i opuštanje u otvorenim bazenima jedinstvene banje u Srbiji – Visoka!

Biće tamo i spremanje hrane na ognjištu, sakupljanje lekovitog bilja, šumskih plodova, lišća za pravljenje slika, zidnih novina, „bird watching“, pravljenje biljnih jastučića za „pinda sweda“ masažu, masaža zvučim čnjijama...

Gornji Milanovac, kraj gde je rođena moderna Srbija

Туристичка организација општине
ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

Gornji Milanovac je relativno mlado gradsko naselje u Šumadiji, čija istorija počinje znatno pre zvaničnog osnivanja 1853. godine. Jedan je od najmlađih gradova Srbije.

Mesto na kome je grad počeo da se razvija zvalo se Divlje polje. Polje je pripadalo selu Brusnica koja je za vreme turske vladavine bila sedište turskih begova.

Ukazom kneza Aleksandra Karađorđevića, potpisanim 19. januara 1853. godine počinje izgradnja novog naselja koje po reci dobija ime Despotovica, da bi mu konačno ime Milanovac posebnim ukazom dao knez Miloš Obrenović 1859. u spomen na svog starijeg brata, vojvodu Milana Obrenovića.

Milanovac postaje prvi grad u Srbiji čiji je potpun plan napravljen pre njegove izgradnje, sa ulicama koje se ukrštaju pod pravim uglom. Plan je 1852. godine uradio bečki inženjer Kamnik.

Naredne, 1853. godine održava se licitacija za podizanje velikog zdanja za okružno načelstvo, sud, poštu i druge ustanove. Zgrada koju je izgradio

nemac iz Pančeva, Indžinir Šulc danas je spomenik kulture, u narodu poznat kao "Stari sud".

Ko god je htio da se naseli u mestu dobio je plac besplatno, pa se do 1856. izgradilo više od 100 kuća za nove stanovnike – činovnike, trgovce, zanatlije...

Gornji Milanovac je sagrađen kao prestonica Drugog srpskog ustanka...

Spomen soba Milunke Savić

Memorijalna soba Milunka Savić otvorena je prošle godine u Jošaničkoj Banji.

Spomen soba je deo memorijalnog kompleksa koji je podignut 1995. godine u okviru koga se nalazi spomenik Milunki Savić u prirodnoj veličini.

Multimedijalna postavka sačinjena je iz nekoliko segmenata. Centralno mesto izložbe zauzima interaktivni mozaik koji čine brojne Milunkine fotografije koje iza sebe kriju autentične filmove iz Velikog rata. Filmove putem tablet računara pokreće specijalno kreirana aplikacija. Drugi segment su dva, improvizovana, vojna rova – srpski i austrougarski koji prikazuju uslove u kojima je Milunka ratovala. Posetioci će ovde moći da vide vojnike, vojne uniforme, zastave, oružje. Treći deo postavke predstavlja izložbu predmeta iz perioda Prvog svetskog rata, fotografija, dokumenata i naslovica francuskog dnevног lista Le Petit Journal. U okviru izložbe postoji video vodič na znakovnom jeziku za osobe sa oštećenim slušom.

Projekat uređenja spomen sobe realizovan je u saradnji Centra za kulturu Gradac iz Raške i autora postavke dr Dušana Jovovića, multimedijalnog umetnika iz Beograda, uz podršku Ministarstva kulture i informisanja i opštine Raška.

Od otvaranja spomen sobe zabeležen je veliki broj poseta - turista Jošaničke Banje, Kopaonika, posetilaca iz raznih krajeva Srbije, kao i dece školskog uzrasta.

Ko je bila Milunka Savić

Milunka Savić rođena je 1889. godine u selu Koprivnica kod Jošaničke Banje. U sudbonosnim danima Srbije, obukla je muško odelo, odsekla kosu i ratovala pod imenom Milun, sve dok prilikom prvog ranjavanja u grudi nije otkriveno da je vojnik Milun zapravo žena.

Proslavila se kao bombaš Drinske divizije prvog poziva, bila je borac u opsadi Skadra, Kolubarskoj bici, bombaš slavnog Drugog pešadijskog „Gvozdenog puka“ Moravske divizije i drugim akcijama. Preživila je i veliku austro-ugarsku i bugarsku ofanzivu i povlaчење preko Albanije. Na Solunskom frontu dobila je čin

pešadijskog narednika i postavljena je za komandira jurišnog voda. Za zasluge u oslobođilačkim ratovima odlikovana je dvanaest puta. Nosilac je dve vojne zlatne Karađorđeve zvezde sa mačevima, zlatne medalje za hrabrost „Miloš Obilić“, dve francuske legije časti, Ordena za hrabrost, Albanske spomenice i spomenice Solunskog fronta. Jedina je žena u svetu koja je odlikovana francuskim ordenom „Ratni krst sa zlatnom palmom“. Posle rata, posvetila se ulozi majke i hraniteljice više od tridesetoro dece.

Milunka Savić je umrla 5. oktobra 1973. godine i njeni posmrtni ostaci preneti su u Aleju velikana u oktobru 2013. godine.

Rodna kuća Milunke Savić

Rodna kuća Milunke Savić nalazi se u selu Koprivnica, 7 km od Jošaničke Banje. Tokom 2015. godine obnovljene su kuća i okućnica (pekara, vajat za drva, salaš) na autentičnoj poziciji i istim temeljima, uz korišćenje adekvatnog materijala od kog su kuće građene u to vreme.

U kući se nalazi etnološka postavka sa predmetima koji datiraju iz vremena kada je Milunka živela u Koprivnici (prva polovina XX veka).

Milorad Rajčević

Prvi Srbin koji je proputovao ceo svet

Milorad Rajčević bio je prvi Srbin koji je proputovao ceo svet. Njemu je na vizit karti pisalo „svetski putnik“ jer je zaista to bio. Svako putovanje doživljavao je kao jednu vrstu velikog izazova za upoznavanjem života.

Preko 30 godina putovao je po svetu, obišavši obe hemisfere šest puta.

Upoznao se sa najznačajnijim ličnostima tog vremena iz celog sveta. Prikupio je preko 30 000 potpisa od najznačajnijih državnika, političara, naučnika i najviđenijih ljudi tog vremena. Putovanje svetom je tada bila retkost i zbog toga su o ovom Miloradovom neobičnom poduhvatu izveštavali i strani mediji.

Rođen je u okolini Prokuplja 1890. godine. Njegova porodica seli se u Leskovac, tako da Milorad završava osnovnu školu i dva razreda građanske škole u Leskovcu. Posle završene osnovne škole Milorad izučava zanat kod dekorativnog slikara Dragutina Inkiostrija, tada veoma poznatog po reprodukovavanju nacionalne ornamentike. Pošto je uspešno izučio zanat sa 15 godina odlazi u Beč na dalje usavršavanje kod dvorskog slikara. Ovaj prvi Rajčevićev put u inostranstvo otkrio mu je još jednu njegovu strast, a to je bila ljubav prema putovanju i njegov avanturistički duh.

Nije uspeo da se skrasi ni u Beču pa je počeo da obilazi druge poznate evropske gradove: Salzburg, Minhen, Štutgart, Nirnberg, Ulm... Potom odlazi u Francusku, gde tri meseca provodi u Parizu radeći u ateljeu slikara Žorža Vebera. Iz Francuske nastavlja dalje za Švajcarsku gde obilazi Ženevu, Lozanu, Bern, Ciri, Bazel i Lucern. U Fiumi (današnjoj Rijeci) dolazi na ideju da otputuje za Ameriku. U Riječkoj luci upoznaje kapetana Marka

Karakšića uz čiju pomoć dobija mesto na preookeanskom brodu „Ultania“ koji je išao za Njujork. U Americi je proveo nekoliko meseci, sve dok nije povredio nogu na jednom maratonu zbog čega je morao u bolnicu. Tamo otkrivaju da Rajčević nema pasoš te ga ukrcavaju na prvi brod za Evropu. Kao stasao mladić Milorad se vraća u Srbiju, odakle odlazi u Rumuniju da poseti tetku koja ga materijalno pomaže da svoje putovanje iz Bukurešta nastavi preko Carigrada, Aleksandrije i Jafe u Jerusalim. Ovo Rajčevićev prvo putešestvije trajalo je četiri godine a tokom njih naučio je pet jezika.

Milorad se 1910. godine upoznaje sa braćom Savić, osnivačima i urednicima novina „Mali žurnal“, jednog od najtražnijih srpskih listova tog vremena. Braća Savić su prepoznavši avanturistički duh mladom Rajčeviću ponudili opkladu za put oko sveta. Ako sa minimalnim sredstvima od sto pedeset dinara mesečno obide čitav svet u roku od dve godine dobiće nagradu od 10 000 dinara. To je bila opklada koja je ušla u istoriju.

Ugovor je podrazumevao tačnu maršrutu puta a Milorad je bio u obavezi da šalje razglednice iz gradova u kojima je boravio. Mogao je da koristi svaki prevoz, ako bi za to imao novca. Na put dug 120 000 kilometara ispratilo ga je pola Beograda 14.marta 1910. godine. Milorad je na put krenuo samo sa rancem na leđima i praznom sveskom u koju je nameravao da prikupi potpise svih uticajnih ljudi koje tokom putovanja sretne. Čitaoci „Malog žurnala“ su uživali putujući sa njim. Kralj Petar Prvi mu je prvi pozeleо srećan polazak na put. Sledećih trideset godina proveo je putujući po svetu.

Već posle dva dana u Gornjem Milanovcu u knjigu mu se potpisao princ Đorđe Karađorđević. Iz Srbije nastavlja ka Crnoj Gori gde ga prima crnogorski prestolonaslednik Danilo, koji ga daruje jubilarnom spomenicom kralja Nikole. Prebacuje se u Italiju, odakle je trebalo da produži u Afriku. Tu nailazi na prve teškoće i u dogовору sa redakcijom menja maršrutu, pošto zbog rata u Tripolitaniji (Libija) nije mogao da dobije dozvolu za put. U Francuskoj mu je zabranjeno da ide u Afriku iz istog razloga, pa odlazi

u Englesku i Nemačku, da bi se 12. jula 1910. godine obreo u Petrogradu. U evropskoj Rusiji Milorad ostaje mesec dana. Imao je jednu tada neuobičajenu naviku za pustolove a to je da odseda u najboljim hotelima koje je mogao da priušti. Posećivao je predstavnike vlasti koji bi mu overavali putnu knjigu, obilazio je sportske klubove i istaknute ličnosti za koje je imao preporuke. Uglavnom su ga svi primali sa oduševljenjem, a veze koje je sticao koristile su mu za dalji put. Početkom avgusta 1910. godine, vozom prelazi Ural i iz Čeljabinska biciklom nastavlja po Sibiru i dalje po Aziji. U ruskoj Mandžuriji ga prima guverner, koga oduševjava Rajčević i njegova crnogorska medalja. U Vladivostoku upada u nevolje kada su pomislili da je on odbegli ubica koji je iz Amerike pobegao u Rusiju. Proveo je nekoliko dana u zatvoru a većih nevolja ga spašava njegova putnička knjiga i članci „Malog žurnala“ koji je redovno dobijao poštom.

Posle Vladivostoka ide u Japan gde ga oduševljavaju radne i higijenske navike ovog naroda. Posetio je prestolonaslednika, koji ga ljubazno prima i daruje ali ne želi da se upiše u njegovu knjigu pošto je to suprotno japanskim pravilima, gde se car smatra božanstvom.

Rajčević nastavlja svoje putovanje brodom ka Singapuru, gde obilazi kockarnice u kojima je imao priliku da vidi i sobu za samoubistva. U toj sobi, u kockarnici, nalazila se stolica i omča, kako oni koji su sve prokockali ne bi smetali ostalim gostima ako odluče da posle velikog gubitka sebi oduzmu život.

Sledeće odredište je Sijam, gde priređuje promociju svoje knjige, za koju je vladalo veliko interesovanje. Odštampano je i prodato 10 000 dopisnika. Prima ga lično kralj koji mu poklanja motorni velosiped kojim Milorad nastavlja svoje dalje putovanje prema Indiji. U Indiji, gde pre njega stiže vest o dolasku, priređuju mu veličanstven doček. Sa oduševljenjem ga prima i jedan indijski radža, koji ga gosti nekoliko nedelja. Kao posebnu čast, priređuje mu lov na tigrove na slonovima.

Posle Indije Milorad ide na Cejlон a nakon toga u Persiju, gde vlada epidemija kolere, pa neko vreme provodi u brodarskom karantinu. Kada se posle dužeg vremena iskrcao sa broda dolazi u Siriju, gde se pri prelasku pustinje pridružuje karavanu, u kome umalo da strada. Razboljeva se a saputnici misleći da boluje od kolere izbacuju ga iz karavana. U pustinji to znači smrt, pa Milorad iz daljine prati karavan i uz pomoć jednog starca koji mu daje konja stiže u Damask. Posle oporavka od bolesti nastavlja put i preko Bejruta dolazi u Jerusalim, gde ga primaju jerusalimski i jermenski patrijarh. Posle hodočašća po svetoj zemlji, kanačno dolazi kraj putovanju.

U Beograd Milorad stiže 21. septembra 1911. godine. Priređen mu je svečan doček na pristaništu, a braća Savić

sve to snimaju na kamery za prikazivanje u svom bioskopu.

U planiranju puta u Afriku na proleće 1912. godine ometa ga Prvi balkanski rat, u kome učestvuje kao vojnik. Sledеće godine obilazi obe Amerike, opet planira Afriku ali izbjega Prvi svetski rat. Posle njegovog završetka konačno kreće na put kroz Afriku, o čemu piše u svoje dve knjige „Iz žarke Afrike“. Od njegove putničke knjige nastaje najveća i najvrednija zbirka autograma.

Pojavljuje se skoro u svim svetskim novinama a primali su ga i svi svetski lideri i gradonačelnici najvećih gradova. Nema države u kojoj nije bio. Govorio je 15 jezika i predstavljaо je najboljeg ambasadora svoje zemlje. Držao je predavanja o svojoj zemlji širom sveta. Putovao je peške, na biciklu, motociklu, kolima, železnicom, na slonu, nosili ga u rikši. Drmala ga je groznica i malarija, spavao je po drumovima u džunglama, na vrelom afričkom pesku ali i po luksuznim svetskim hotelima i najraskošnijim vilama indijskih radža. Penjao se na vrhove Tibeta i Kilimandžara, bacali su ga talasi Tihog okeana, bio je zarobljenik stepa i pustinja, probijao se kroz prašume i džungle. Sunčao se na obalama Kalifornije i kupao u svetskim rekama Jordanu i Jangu. Upoznao je Mahatma Gandija, Hitlera, Musolinija, kralja Rumunije Karola, generala Franka, Teslu, Pupina. Družio se sa tada najbogatijim čovekom na svetu Nizamom od Hajderabada VII. Prvi je Srbin kome je američki predsednik Ruzvelt izjavio saučešće u oktobru 1934. godine kada je ubijen kralj Aleksandar.

Svoj putopis „Iz žarke Afrike“ prodao je u 40000 primeraka. Nosilac je spomenice kneza Nikole a jerusalimski patrijarh Damjanos odlikovao ga je krstom Svetog groba.

Poslednje što se znalo o Miloradu Rajčeviću jeste da se javio slikom 1939. godine u odori svetosavskog iskušenika manastira Hilandar. Potpisao se kao Edvokije Rajčević.

Tekst: Goran Vilić, upravnik Muzeja Jadra

Vredi znati

Ako planirate da letujete u inostranstvu pre puta bi trebalo da se dobro upoznate sa zdravstvenim pravilima, odnosno potrebnim potvrdoma koja važe za ulazak u određenu zemlju. Evo kratkog pregleda šta vam je sve potrebno za ulazak u neke od najpopularnijih inostranih letnjih destinacija za naše građane:

Grčka

- Sertifikat o vakcinaciji bilo kojom vakcinom ,uz uslov da je prošlo minimum 14 dana od revakcine;
- Za one koji nisu vakcinisani –negativan PCR test ne stariji od 72 sata;
- Za one koji su preležali Koronu –pozitivan PCR test kada je uzrokovan virus –da je prošlo minimum 2 meseca od tada i ne više od 9 meseci kao i pozitivan anti-genski test kojim je potvrđeno prisustvo virusa pod istim uslovima kao i PCR;
- Deca do 5 godina ne moraju da imaju nikakav dokaz vezan za KOVID ,u pratnji roditelja koji imaju neki od gore navedenih uslova;
- PLF formular koji se popunjava on-line ,koji se mora popuniti ne kasnije od 24 h pre započinjanja putovanja (za porodicu ili saputnike je moguće popuniti jedan formular) formular može da se nađe na internet stranici Grčke ambasade ili Grčke nacionalne turističke organizacije;

- Grčka pokriva troškove lečenja i eventualnog karantina ukoliko se neko tokom boravka razboli u Grčkoj;

Turska-Kusadasi

Turska

- Sertifikat o vakcinaciji bilo kojom vakcinom ,uz uslov da je prošlo minimum 14 dana od revakcine;
- Za one koji nisu vakcinisani –negativan PCR test ne stariji od 72 sata
- Za one koji su preležali Koronu –potvrda o preležanoj bolesti (zeleni sertifikat) pozitivan PCR test kada je uzrokovan virus –da je prošlo minimum 2 meseca od tada i ne više od 6 meseci kao i pozitivan anti-genski test kojim je potvrđeno prisustvo virusa pod istim uslovima kao i PCR;
- Deca do 18 godina mogu da uđu u Tursku u pratnji roditelja bez ikakvih uslova;

Tunis

- Sertifikat o vakcinaciji bilo kojom vakcinom ,uz uslov da je prošlo minimum 14 dana od revakcine;
- Za one koji nisu vakcinisani kao i za decu preko 12 godina – negativan PCR test;
- Za one koji su preležali Koronu –pozitivan PCR test kada je uzrokovan virus –da je prošlo minimum 6 nedelja od tada i ne više od 9 meseci, kao i pozitivan anti-genski test kojim je potvrđeno prisustvo virusa pod istim uslovima kao i PCR;

Egipat-Šarm-el-Šeik**Egipat**

- Negativan PCR test ne stariji od 72 sata (očekuje se da do sredine juna da bude postignut sporazum o prihvatanju sertifikata o vakcinaciji);
- Deca do 12 god bez dodatnih uslova;

Kipar-Aja-Napa**Kipar**

- Sertifikat o vakcinaciji bilo kojom vakcinom;
- Negativan PCR test ne stariji od 72 sata;
- Deca do 12 god bez dodatnih uslova u pratištu roditelja;

Bugarska-Zlatni-pjasci**Hrvatska – Bugarska – Slovenija**

- Sertifikat o vakcinaciji bilo kojom vakcinom;
- Negativan PCR test (72 sata);
- Negativan anti-genski test;

- Za one koji su preležali Koronu – pozitivan PCR test kada je uzrokovani virus – da je prošlo minimum 2 meseca od tada i ne više od 9 meseci, kao i pozitivan anti-genski test kojim je potvrđeno prisustvo virusa pod istim uslovima kao i PCR;

Albanija-Ksamil**Crna-Gora-Herceg-Novi****Crna Gora – Albanija – Severna Makedonija – Bosna i Hercegovina**

- Normalan protok ljudi bez bilo kakvih ograničenja;

Ovaj pregled smo dobili od Nacionalne asocijacije turističkih agencija (YUTA)

Napomena: Okolnosti i uslovi se menjaju na dnevnom nivou i neophodno je da se putnici informišu pre polaska ili na sajtu Ministarstva inostranih poslova koji redovno ažurira podatke ili na sajtovima ministarstva zemlje u koju putuju, a ukoliko putuju preko turističkih agencija i kod njih jer imaju proverene informacije.

Preporuka iz Yute je da putnici imaju polisu putnog zdravstvenog osiguranja sa dodatkom za Covid, jer se mogu u suprotnom izložiti velikim troškovima.

Srbija – pravo mesto tvoj za odmor

Da od svakog zla može da ispadne i nešto dobro pokazala je i pandemija koja je napravila planetarni problem. Ljudi su praktično lišeni lepše strane života, navukli maske, uvukli se u svoje domove i u strahu osluškuju da li će korona zakucati na njihova vrata. Nema zabave, nema šetnji, nema druženja sa prijateljima, nema putovanja... Državne granice su uglavnom zatvorene ili je odlazak u inostranstvo postao toliko komplikovan da ljudi i ne pokušavaju da krenu na

put. Letovanje na moru je postalo pusta želja.

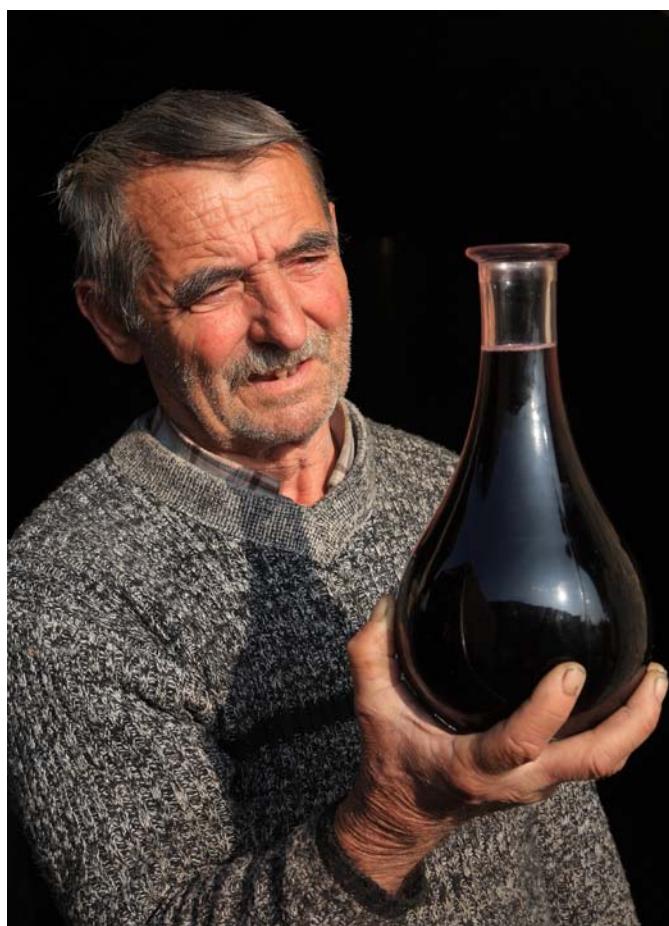
A onda su se Srbi setili da i u Srbiji postoje mesta koja mogu biti jako zanimljiva za odmor. Čak i bezbedna od planetarne poštasti. Prvi su na spisku bili Zlatibor i Kopaonik. Podunavlje sa starim tvrđavama iz rimskog i srednjovekovnog perioda su samo povećali broj posetilaca. Tokom prethodnih godina obnovljena su brojna stara utvrđenja. Pre svih Golubac, Ram, Pirotko Kale, Bač, Vršačka kula, Gradina kod Arilja, Užički grad... Na Staroj planini predivne vodopade i prastara sela su

obilazili samo avanturisti. Prošle godine su do Kozije stene i Piljskog vodopada odlazile kolone turista. A do tamo se pešači po par sati. Na Divčibarama stalno živi oko sto ljudi a po toj visoravni Maljena je podignuto preko 2500 vikendica. I sve su bile punе. Kažu da su mnogi vlasnici tih kuća za odmor jedva pronalazili svoje zaboravljene vikendice. Na

Tari su se medvedi zavlačili u najmračnije delove planine pred kolonama turista. Mnogi su se setili upozorenja svojih baka da na more i reke ide samo sirotinja a da fini svet ide u banje. A banja u Srbiji ima na svakom čošku. I kupališta, odnosno Aqua parkovi su sve brojniji a dobar godišnji odmor podrazumeva obavezno brčkanje. Mnogi smatraju da je letovanje na ogromnim kruzerima vrhunac letovanja. Iz ličnog iskustva znam da je to čak i putnicima četvrtog doba, koji to najviše upražnavaju, izuzetno dosadno. Vožnja brodićem kroz meandre Zapadne Morave, Uvca ili kroz Đerdapsku klisuru je mnogo zanimljivije i uzbudljivije. I jeftinije. Rafting da ne pominjemo. Ibar, Lim, Drina. Reke snova. Pa i prečanski obilazak bezbrojnih ada i adica na Dunavu je praznik hedonizma.

Idemo dalje. Dani posvećeni muzici, hrani i piću su poodavno privukli brojne posetioce sa strane.

Guča, EXIT, Dani posvećeni pivu, vinu, kobasicama (kilometarskim i peglanim), kotlićima, roštiju, pitama, i ostalim mezelucima... teško ih je i nabrojati.

Podjednako je važno što si među svojim ljudima koji su poznati po izuzetnoj gostoljubivosti. Ne moraš da razmišljaš da li će tablice tvog automobila irritirati nekog stranca, ne moraš da putuješ 20 sati do mesta odmora, ni da beskrajno čekaš na graničnim prelazima. Najgore je što naša verzija engleskog jezika i verzija engleskog jezika nekog Grka ili Francuza imaju malo dodirnih tačaka. Istovremeno, sa Piroćancima ili Vranjancima nema nikakvog problema u sporazumevanju. Čak posle par dana neosetno preuzimate njihovu verziju srpskog jezika, koju je Vuk Karadžić zanemario iako je taj jezik teritorijalno rašireniji po Srbiji.

Smatram da spadam u red privilegovanih ljudi koji su odavno otkrili kvalitet letovanja u Srbiji. Doduše vodao sam svoju decu, kad su bili mali, na Naše more. Vodio sam i unuke, uglavnom na Grčko more – Skijatos, Krf, Kalaneru. Ali vodio sam ih i u Prolog, Lukovsku, Sokobanju, Banju Koviljaču, Zlatibor, Staru planinu, Homolje, Meljaničke bazene.. Poslednjih dana mi najstariji unuk Luka setno napominje – *Deda, mnogo mi nedostaju odlasci u Prolog banju*. Grčko more ne pominje.

Tekst i fotografije: **Dragan Bosnić**

SRBIJA - PRAVO MESTO ZA TVOJ ODMOR

Turistički portal **TURIZAM SRBIJE** pokreće promotivnu kampanju SRBIJA – PRAVO MESTO ZA TVOJ ODMOR u želji da što više turista svoj odmor provedu u Srbiji.

TURIZAM SRBIJE će na svom portalu:

www.turizamsrbije.info i društvenim mrežama fejsbuk (www.facebook.com/turizamsrbije.info/) i instagram (www.instagram.com/turizamsrbijeinfo/?hl=sl)

objavljivati fotografije i video klipove kako bi Srbija bila prvo mesto koje će potencijalni turisti želeli da posete.

Pozivamo sve lokalne turističke organizacije da se pridruže našoj kampanji i da zajedno putem atraktivnih fotografija i video zapisa predstavimo Srbiju kao pravo mesto za odmor.

Poziv je otvoren i za sve čitaoce e-Turističkih novina kao i za naše pratioce na društvenim mrežama.

ODMOR U SRBIJI

Turistički portal **TURIZAM SRBIJE** poziva sve zainteresovane pružaoce usluge smeštaja u Srbiji da predstave svoju ponudu na našem portalu potpuno besplatno do kraja 2021. godine.

Link za prijavu: <https://turizamsrbije.info/selo/registrujDomacinstvo.php>

Svi posetnici našeg portala biće u mogućnosti da kroz rubriku ODMOR U SRBIJU vide vašu prezentaciju i da baš vaš objekat odaberu kao pravo mesto gde će provesti svoj odmor

Turistička organizacija Srbije

JA SRBIJU

The text "JA SRBIJU" is displayed in large, white, sans-serif capital letters. A large, dark blue location pin icon is positioned to the left of the 'A', with a small white heart symbol inside it.